

Kutsehaiguse kujunemise hoiatusmärke ei tohi jätta tähelepanuta

Egle Heimonen

töötervishoiu tööinspektor

Kutsehaigus ei kujune üleöö ning õigeaegselt ohumärke arvesse võttes on võimalik seda leevendada, kui mitte ära hoida. Arsti ettekirjutusi ignoreerides võivad tagajärjeks olla aga tõsised tervisemured. Nii juhtus ka 52-aastase mehega, kes oli töötanud 38 aastat traktoristina põllumajanduses.

Traktoristi puhul on suurimateks ohuteguriteks müra, vibratsioon, pikad tööpäevad hooajati, sundasend ning füüsiline koormus kätele ja seljale. Sellest tulenevalt on traktoristide tüüpilised kutsehaigused mürast tingitud kuulmislangus ning vibratsioonitõbi.

Traktor (foto on illustratiivne).
Foto: Peeter Kümmel/Sakala/Scanpix

Kõnealusel töötajal diagnoositi esmakordselt kutsehaigusena müratekkene kuulmislangus 2004. aastal, kuid mehe mured tervisega olid alanud juba märksa varem.

Seejuures torkab valusalt silma, et tööandja ei pööranud võimalikele riskidele tähelepanu. Kuigi mees alustas ettevõttes tööd 1974. aastal, siis tema töötamise ajal ei tutvustatud talle võimalikke ohutegureid, mis võivad põhjustada haigestumisi. Ka oli ettevõttes riskianalüüs puudulik ja täielikult puudus juhendamine ergonomiliste ja tervist säästvate töövõtete osas.

Esimest korda kontrolliti töötajate tervist ettevõttes ohutegureid arvesse võttes alles 2001. aastal – seega peaaegu 30 aastat pärast seda, kui praeguseks kutsehaigeks loetud mees seal traktoristina tööd alustas. Siis läbiviidud kontrolli käigus selgus, et talle on vastunäidustatud töö müra- ja vibratsiooni keskkonnas ning tal ei soovitata traktoristi ametis jätkamist.

Tervisekontrolli järel ei muutunud aga miski. Töötaja jätkas samal ametikohal ning samades tingimustes. Lisaks sellele selgus tööajaarvestustabeleid uurides, et kutsehaige on teinud palju ületunde, samuti ei ole võimaldatud töötajale korralikku puhkeaega.

Nii diagnoositigi mehel 2004. aastal juba eelpool mainitud müratekkene kuulmislangus. Arsti karmi otsuse järel asus tööandja küll perioodiliselt korraldama tervisekontrolli, kuid lasi siiski kõrvust mööda töötervishoiuarsti ettepanekud ja soovitused. Kuigi töötaja oleks tulnud ümber paigutada teisele tööle ning vähendada tema töökoormust ja -aega, seda ei teatud.

Tulenevalt ebasobivatest töötingimustest diagnoositi mehel tänavu lisaks mürakahjustustele vibratsioonitõbi, õlaliigese funktsiooni häire ning alaselja vaevused.

Tööinspektsiooni läbi viidud uurimise tulemusena selgus, et tööandja on rikkunud olulisi seadusesätteid.

Seega on oluline, et töötajad ise mõtleks oma tervisele, sest tagajärjeks võiva olla elukestvad vaevused, ning tööandjad ei suhtuks hoolimatult võimalikesse ohtudesse töökohal ja mis veelgi olulisem, ei pigistaks silma kinni juba kujunenud haigustunnuste ees.

Kutsehaiguse põhjused tähtsuse järjekorras:

Füüsikalised:

- müra, vibratsioon;
- töötamine muutuvates kliimatingimustes (talvised tööd).

Füsioloogilised:

- sundasendid ja korduvliigutused, füüsiline ülekoormus kätele, labakätele, küünarvartele, õlavartele, õlavöötmele, kaelale, nimme-ristluu piirkonnale, jalgadele;
- raskuste teisaldamine.

Korralduslikud:

- pikad tööpäevad, puhkepäevade vähesus hooajatöödel;
- töö üksinda;
- kirjaliku tegevuskava puudumine terviseriskide vähendamiseks ja vältimiseks, töötervishoiuarsti soovitude mitteamestamine.